

Kancelária Rady pre mediálne služby

**Pracovný materiál Kancelárie Rady na rokovanie Rady pre mediálne služby
dňa 7. 9. 2022**

Správne konanie: 549/SKO/2022
Predmet: § 16 ods. 3 písm. b) zákona č. 308/2000 Z. z.
Účastník konania: C.E.N. s.r.o.
Správny orgán: Rada pre mediálne služby

Dátum: 30. 8. 2022

Návrh uznesenia:

Rada pre mediálne služby (ďalej len „Rada“) ako orgán príslušný podľa § 109 a § 110 zákona č. 264/2022 Z. z. o mediálnych službách (ďalej len „zákon č. 264/2022 Z. z.“), v súlade so zákonom č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov a § 234 zákona č. 264/2022 Z. z., rozhodla, že účastník správneho konania č. 549/SKO/2022 C.E.N. s.r.o.

porušil

povinnosť ustanovenú v § 16 ods. 3 písm. b) zákona č. 308/2000 Z. z.

tým,

že dňa 22. 2. 2022 v čase o cca 12:30 hod. odvysielal na televíznej programovej službe TA3 program *Tak takto?!*, v rámci ktorého odzneli kritické vyjadrenia a jednostranné názory v súvislosti s pôsobením USA, resp. NATO v rámci zahraničnej politiky, dotýkajúce sa konfliktu na Ukrajine a vyjadrenia vyznievajúce v prospech Ruska, bez kritického zhodnotenie ruských požiadaviek v tejto veci, pričom tieto neboli zo strany moderátorky náležite dopĺňané, ani korigované, čím došlo k porušeniu povinnosti zabezpečiť objektivnosť a nestrannosť politicko-publicistického programu,

za čo mu ukladá

podľa ustanovenia § 64 ods. 1 písm. a) zákona č. 308/2000 Z. z. sankciu – **upozornenie na porušenie zákona.**

Podľa § 64 ods. 5 zákona č. 308/2000 Z. z.: „*Uložením sankcie nezaniká povinnosť, za ktorej porušenie sa sankcia uložila.*“.

Úloha:

Kancelária Rady vydá písomné vyhotovenie rozhodnutia a doručí ho účastníkovi konania.

T: 10. 10. 2022

Z: PLO

Úloha:

Kancelária Rady oznámi sťažovateľovi výsledok prešetrenia sťažnosti.

T: 19. 9. 2022

Z: PgO

* * *

Rada na svojom zasadnutí dňa 9. 3. 2022 prijala uznesenie o začatí správneho konania voči vysielateľovi C.E.N. s.r.o. vo veci možného porušenia **§ 16 ods. 3 písm. b)** zákona č. 308/2000 Z. z. v súvislosti s tým, že na programovej službe TA3 odvysielal dňa 22. 2. 2022 v čase o cca 12:30 hod. program *Tak takto?!*, v ktorom mohlo dôjsť k nezabezpečeniu objektivnosti a nestrannosti politicko-publicistického programu.

Oznámenie o začatí správneho konania bolo účastníkovi konania doručené dňa 25. 3. 2022, na základe čoho sa začalo správne konanie č. 549/SKO/2022. Účastník konania bol súčasne vyzvaný, aby v lehote najneskôr do 10 dní od doručenia oznámenia v súlade s § 33 ods. 1 a § 34 ods. 3 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (ďalej len „správny poriadok“) zaslal svoje stanovisko, prípadne navrhol dôkazy a vyjadril sa k podkladom pre rozhodnutie v predmetnom správnom konaní. Súčasne bol účastník konania upozornený, že pokiaľ svoje práva v stanovenej lehote nevyužije, Rada môže rozhodnúť vo veci aj bez jeho stanoviska, pokiaľ uzná, že podklady a dôkazy zhromaždené v správnom konaní sú dostačujúce podľa § 46 správneho poriadku. Prílohou oznámenia o začatí správneho konania bol aj prepis/popis skutkového stavu a záznam vysielania programu *Tak takto?!* odvysielaného dňa 22. 2. 2022 v čase o cca 12:30 hod. na televíznej programovej službe TA3, vyhotovený z archívu na webovej stránke www.ta3.com dňa 24. 2. 2022.

Vyjadrenie účastníka konania bolo Rade doručené dňa 12. 4. 2022.

Subjektívna 6-mesačná lehota na uloženie sankcie podľa § 64 ods. 4 zákona č. 308/2000 Z. z. začala plynúť dňa 9. 3. 2022 a uplynie dňa 9. 9. 2022. Objektívna lehota na uloženie sankcie podľa cit. ustanovenia začala plynúť dňa 22. 2. 2022 a uplynie dňa 22. 2. 2023.

* * *

Prepis/popis skutkového stavu

Monitorované vysielanie: Tak takto?!

Deň vysielania: 22. 2. 2022

Čas vysielania: 12:30 h

Označenie podľa JSO: bez označenia

Program monitorovaný z webového archívu na www.ta3.com

- časový kód na prehrávači cca:

00:00

Anka Žitná, moderátorka programu Tak takto?!: „Želám pekné popoludnie, vitajte pri sledovaní relácie Tak takto?! Vladimir Putin včera urobil krok, o ktorom západný svet hovorí už týždne. Uznanie dvoch separatistických republík na východe Ukrajiny, s ich predstaviteľmi podpísal dohody o priateľstve a pod hlavičkou mierovej operácie nariadil vyslanie ruských vojakov do oblasti. Zmluvy Moskvy so separatistickými republikami v Donecku a Luhansku sú podpísané na desať rokov s možnosťou predĺženia a umožnia zriadiť tam vojenské základne. Ukrajina, svetoví lídri aj organizácie tento krok odsúdili a označujú ho za porušenie územnej celistvosti a suverenity Ukrajiny. Moskva argumentuje tým, že nemôže dovoliť, aby si západ na Ukrajine budoval infraštruktúru a nedovolí, aby sa z Ukrajiny stalo pre Moskvu nepriateľské teritórium. Kto je v tejto vojne ten dobrý a kto zlý? Aká je úloha propagandy? Je pravda, že Slováci majú nekritický obdiv k Rusku a k jeho prezidentovi Vladimírovi Putinovi? Rozprávať sa budem s bývalým politikom a analytikom Jurajom Draxlerom. Dobrý deň, vitajte v štúdiu pán Draxler.“

Juraj Draxler, bývalý minister a analytik: „Dobrý deň, ďakujem za pozvanie.“

Anka Žitná, moderátorka: „Ja začnem rovno, in medias res. Kto je dobrý a kto je ten zlý? Teraz myslím tak pomyselne v úvodzovkách v tomto konflikte. Dá sa vôbec pozeráť sa na takýto konflikt touto binárnou optikou? Dobrý, zlý, čierny, biely?“

Juraj Draxler: „Ja by som povedal, že to čo sa teraz deje na Ukrajine má dve roviny. Jedna rovina je tá konkrétna situácia a ako sa na ňu pozeráme. Druhá rovina je ako sa o tej situácii rozpráva, komunikuje ďalej. Čo sa týka tej vecnej stránky toho konfliktu alebo tej napätej situácie, Rusko už niekoľko rokov zdôrazňuje, že preňho je Ukrajina červenou líniou. Zdôrazňuje, že si nemôže dovoliť akékoľvek riziko, že by na tomto území v budúcnosti ktokoľvek umiestnil predovšetkým raketovú techniku, ale takisto sa rozpráva o rádiolokátoroch a inej technike, ktorá by ohrozovala samotné srdce Ruskej federácie z vojenského hľadiska. Čo sa týka tej komunikácie a tej diskusie ohľadom toho, čo sa vlastne na Ukrajine deje a toho, o čom ste teraz hovorili, teda kto je ten dobrý alebo kto je ten zlý. Ja sa netajím ani verejne s tým, že tá diskusia a tá komunikácia je naozaj trochu nešťastná, predovšetkým v tom, že vlastne hneď na začiatku diskusie sa povie, že ktokoľvek sa chce racionálne baviť o tom, aké majú jednotlivé veľmoci požiadavky a určité strategické záujmy, tak sa dopredu povie, že ktokoľvek sa chce takto racionálne baviť je pod vplyvom propagandy, hybridných vojen a podobne a tá diskusia skončí hneď na začiatku. A to si podľa mňa nemôžeme dovoliť, ak chceme byť demokratickou spoločnosťou a ak chceme, aby ľudia naozaj chápali a mali aktívny záujem o to, čo sa okolo nich deje, pretože napriek tomu, že sme malou krajinou, aj my rozhodujeme o tom, ako sa bude správať v budúcnosti NATO, Európska únia a podobne. A musíme samozrejme mať záujem na tom, aby občania diskutovali a vedeli diskutovať o týchto veciach.“

Anka Žitná, moderátorka: „Podme sa pozrieť na tú propagandu. Vy ste to spomenuli, v podstate propaganda je súčasťou každého jedného vojnového konfliktu, vojny, krízovej situácie. Akým

spôsobom by sme sa mali pozerat' na to, napríklad čo hovorí alebo čo deklaruje Rusko a čo hovoria ostatné zúčastnené strany, čiže povedzme Ukrajina, Spojené štáty, západná Európa?“

Juraj Draxler, bývalý minister a analytik: „Tak asi od začiatku platí tá základná poučka, že prvou obeťou v prípade vojny alebo akéhokoľvek konfliktu je pravda. Preto treba vždy byť opatrný, keď počívame, čo sa deje, či už je to jedna alebo druhá strana. Aké príbehy dáva samozrejme do popredia. To vidíme aj dnes, keď je veľmi ťažké overiť kto vlastne je vinnikom pri ostreľovaní na tom danom území. Videli sme, že OBSE odmietla potvrdiť pravdivosť toho, čo sme videli minulý týždeň.“

Anka Žitná, moderátorka: „No tak lebo pozorovatelia OBSE sa stiahli odtiaľ, keď sa začalo hovoriť, že konflikt príde.“

Juraj Draxler, bývalý minister a analytik: „Áno, oni tvrdia, že im nebolo umožnené, aby sa priblížili k objektu tej škôlky, teda tie fotografie, ktoré sme videli. Na druhej strane bol by som veľmi skeptický ohľadom toho, čo robí druhá strana a naozaj by som sa pozeral veľmi skepticky aj na tie informácie, ktoré prichádzajú z druhej strany, ale ten kontext je širší. Jednoducho treba počítať s tým, že v takýchto situáciách propaganda častokrát skutočne ide naplno. To čo mne prekáža je, že sa propaganda napríklad aj v časti našich médií preberie niekedy až nekriticky, pretože je pravda, že keď sa pozrieme na históriu konfliktov za posledných tridsať rokov alebo môžeme ísť niekoľko desaťročí dozadu, naozaj veľa tých konfliktov sa začínalo tým, že na začiatku bol nejaký príbeh, ktorý sa neskôr ukázal ako nepravdivý a ten príbeh bol skutočne naaranžovaný.“

Anka Žitná, moderátorka: „Dajme pár prípadov, aby sme to ilustrovali.“

Juraj Draxler, bývalý minister a analytik: „Môžeme, tak najväčšia americká povojnová akcia bola vojna vo Vietname a dnes vieme, bolo to potvrdené. Potvrdil to dokonca ten kto o tom vie najlepšie, bývalý minister obrany Spojených štátov Robert McNamara, ktorý povedal, že áno, incident v Tonkinskom zálive, na základe ktorého Američania povedali, že idú do Vietnamu, bol vymyslený alebo respektíve nikdy sa nestal. To bol ten incident, kde údajne bolo napadnuté plavidlo námorníctva Spojených štátov a ukázalo sa, že to nebola pravda. Takisto veľká akcia, ktorá prebehla pred tridsiatimi rokmi, mnohí si ešte na to pamätáme, bolo oslobodzovanie Kuvajtu. Oslobodzovanie Kuvajtu, svetová verejnosť sa na to pozerala samozrejme tak, že Saddám Husajn bol ten, ktorý bol vinnikom a asi s tým môžeme súhlasiť.“

Anka Žitná, moderátorka: „Bol to diktátor, áno.“

Juraj Draxler, bývalý minister a analytik: „Problém pre americkú vládu bol, že americká verejná mienka napriek tomu, že sa pozerala na Saddáma Husajna ako na vinníka tej situácie, nebola ochotná sa postaviť za nasadenie amerických vojakov na oslobodzovanie Kuvajtu, ktorý vnímali ako malé územie, nie dôležité pre Američanov, ktoré bolo tiež spravované svojím spôsobom veľmi pochybne. K čomu vtedy došlo, bolo že v americkom senáte vystúpilo dievča, ktoré hovorilo, že videlo ako irackí vojaci vyhadzujú bábätká z inkubátorov a tie inkubátory odvádzajú do Iraku. To bol kľúčový moment, kedy sa tá verejná mienka obrátila a americká verejnosť chcela, aby americká armáda zasiahla, aj zasiahla. Neskôr sa ukázalo, že to dievča bolo dcérou kuvajtského veľvyslanca. Vtedy to nikto nepovedal verejne, a že v Iraku nebola. Nikto nemohol potvrdiť, že by vôbec bola, teda pardon v Kuvajte. New York Times, Amnesty International, mnohé ďalšie médiá alebo organizácie, ktoré vtedy ten príbeh šírili sa neskôr ospravedlnili, pretože sa ukázal ako nepravdivý. A takýchto príkladov by sme mohli nájsť veľa. Kosovo je ďalší pekný príklad, pretože na začiatku sa tvrdilo, že dochádza buď ku genocíde alebo jednoducho k nejakému inému vyvražďovaniu civilného obyvateľstva. Dokonca ani incident v obci Račak, o ktorom sa hovorilo najviac, sa nakoniec nepodarilo celkom potvrdiť. Na začiatku samotného konfliktu, keď pripomeniem NATO bombardovalo tú srbskú časť vtedajšej ešte Juhoslávie, sa hovorilo o tom, že Srbi zriadili v Kosove koncentračné tábory, v Prištine na futbalovom štadióne a podobne. Šírili to nielen americkí, ale aj napríklad nemeckí politici. Neskôr nemecká verejnoprávna televízia odvysielala dokument, v ktorom priamo povedali, že toto všetko boli vymyslené informácie. Takže preto hovorím, jednoducho budme skeptickí k takýmto informáciám. Diskutujme racionálne o tom, kto má aké záujmy v takýchto konfliktoch, pretože tie záujmy sú rôznorodé, vychádzajú zo strategických záujmov jednotlivých krajín, ale aj z toho, čo sa deje vo vnútornej politike týchto krajín.“

Anka Žitná, moderátorka: „Podme sa naspäť pozrieť na tú Ukrajinu, keďže to je momentálne naozaj téma, ktorá zapĺňa titulky vo všetkých svetových médiách. Nie je tomu inak ani u nás. Ako treba vnímať to, čo sa deje v Donecku, v Luhansku možno aj trochu s historickým pohľadom, čo sa tam celé

vlastne udialo a ako to tam práve vy čítate, práve z toho hľadiska propagandy, čo o tom počujeme, čo sa tam deje?“

Juraj Draxler, bývalý minister a analytik: „To je pomerne zložitá situácia. Samozrejme dnes sa hovorí o tom, že Rusko má nejaké imperiálne ambície, a aj z hľadiska týchto imperiálnych ambícií sa snaží obsadiť tie územia, ktoré vníma ako, niečo čo ešte dobýjala kedysi ešte Katarína Veľká a podobne. Ja by som si dovoľil pripomenúť, že v deväťdesiatych rokoch sa vlastne elita, jednak obranná a jednak diplomatická v Spojených štátoch postavila proti rozširovaniu NATO a jedna z tých prvých viet, napríklad vo veľmi slávnom liste bolo práve to, že dnešné Rusko nemá imperiálne ambície. Rusko si uvedomilo po tej ére Sovietskeho zväzu, že v podstate nemá na to, aby hospodársky udržiavalo takéto veľké impérium a snaží sa stať relatívne normálnou európskou krajinou. Že rozširovanie NATO zničí svojím spôsobom ten plán, aby sa Rusko zaradilo do šíku možno až západných krajín, pretože vieme, že sa hovorilo o Európe až po Ural. A tí ľudia, ktorí toto hovorili, neboli žiadni ľudia, ktorí by mali nejaký mäkký postoj, naozaj boli to veľmi významní jastrabi tej povojnovej americkej politiky. George Kennan, autor politiky konainmentu. Paul Nitze, ktorý je vlastne autorom tej obrannej stratégie od päťdesiatych rokov, keď si Spojené štáty začali vytvárať obrovskú jadrovú odstrašovaciu silu a ďalší, a ďalší ľudia. Keď sa pozrieme na to, čo sa deje dneska na Ukrajine, tak James Matlock, čo je posledný veľvyslanec Spojených štátov v Sovietskom zväze, priamo povedal pred niekoľkými dňami, teda opäť veľká autorita, priamo povedal pred niekoľkými dňami, že on vníma celú túto krízu ako niečo, na čo sa treba pozeráť aj z pohľadu vnútornej politiky Spojených štátov, ktorá jednoducho v tejto chvíli prechádza určitou krízou spoločenskou, rastie počet bezdomovcov, vidíme, že stredná trieda jednoducho nemá také príjmy, akoby si predstavovala, a to že sa vytvára takýto polárny konflikt s veľkým nepriateľom, s Ruskom, svojím spôsobom pomáha aj...“

Anka Žitná, moderátorka: „Odvádza pozornosť.“

Juraj Draxler, bývalý minister a analytik: „Odvádza pozornosť a pomáha to samozrejme určitým spôsobom ten národ dať dokopy. A ešte raz zdôrazňujem, to nehovorí niekto tu v Bratislave alebo v Moskve, to hovorí jeden z najvýznamnejších povojnových diplomatov Spojených štátov.“

Anka Žitná, moderátorka: „My sme včera počuli prejav prezidenta Vladimíra Putina. V podstate z neho vyšlo niečo v tom zmysle, že Rusko už nemá kam ďalej ustupovať. Naozaj je to tak, že Rusko je nejako zatlačené do kúta tým, čo sa teraz deje?“

Juraj Draxler, bývalý minister a analytik: „Rusko už niekoľko rokov hovorí veľmi konzistentne, že má svoje záujmy, a zároveň že vníma určité možné hrozby. Rusko niekoľko rokov zdôrazňuje, že preňho je hrozbou, keď sa raketová technika približuje k jeho hraniciam a poukazuje na to, že napriek rôznym uisteniam, že NATO sa najprv nebude rozširovať, neskôr Rusko sa síce zmierilo s rozšírením NATO, ale podpísali spoločný dohovor, podľa ktorého sa nemali navyšovať žiadne vojenské kapacity vo východnej Európe a budovať nové inštalácie. Napriek tomu pod dáždnikom NATO došlo k tomu, že Spojené štáty si vytvorili základne v Bulharsku, základne v Rumunsku, kde už je to vážnejšie, pretože tam ide naozaj o nasadenie raketovej techniky. Ten dôvod, ktorý sa uvádza je ten, že je to obranný štít proti nejakému možnému útoku zo strany Iránu. Rusko toto nikdy neprijalo ako argument a poukazuje na to, že preňho je to vážna hrozba. Rumunsko je už pomerne blízko, ale Ukrajine je ešte bližšie. Prezident Putin v tom svojom včerajšom prejave hovoril o týchto konkrétne technických podrobnostiach. On hovoril ako náhle sa umiestnia na Ukrajine rádiolokátory, silné rádiolokátory, v podstate sa môže stať, že západné sily budú mať pod kontrolou celú európsku časť Ruska a ešte horšie je to v prípade raketovej techniky, takže tie diskusie sú naozaj do značnej miery technického, racionálneho charakteru a podľa mňa takto by sa k nim malo minimálne na tej diplomatickej úrovni pristupovať.“

Anka Žitná, moderátorka: „A máte pocit, že sa k tej téme takto pristupuje? Takto racionálne, keď sa pozrieme na všetky tie rokovania, videli sme ako naozaj európske špičky rokovali s Vladimírom Putinom opakovane, či prezident Macron alebo nemecký kancelár, čo sú významní hráči v únii. Z toho čo vidíte vy, ak sa teda pozeráte do toho zákulisia, že nečítate ten prvý plán, dáva to dôvody na nejaký optimizmus, že situácia sa ešte stále aj v tomto momente dokáže nejakou mierou urovnať, aspoň ako tak?“

Juraj Draxler, bývalý minister a analytik: „Predovšetkým nesúhlasím s tým názorom, že či už prezident Putin alebo to jeho najbližšie okolie sú odtrhnutí od reality, a že máme dočinenia s akým si bláznivým diktátorom, ktorý chce naplňať nejaké imperiálne ambície Ruska. Nie som len ja, ktorý na to poukazuje. Videl som nedávno rozhovor s bývalým ministrom zahraničia Českej republiky, pánom Schwarzenbergom, ktorý toto isté povedal veľmi otvorene. Putin jedná racionálne, a tak k tomu treba

pristupovať. Otázka že či tie diskusie sú naozaj racionálne, treba sa na to pozrieť tak, že od začiatku tie diskusie vedú Spojené štáty. Áno je pravda, že videli sme prezidenta Macrona, videli sme kancelára Scholza, ktorí sa snažia vsunúť do tých diskusií, ale ten najsilnejší hlas je zo strany Spojených štátov, ktorý dokonca zaznieva svojím spôsobom až s akou si imperiálnou nadradenosťou, pretože sme videli, že Spojené štáty povedali, v prípade, že sa niečo stane, v tom prípade Nord Stream jednoducho nebude fungovať. Nepočkali si ani na to, kým toto by povedala samotná nemecká vláda. “

Anka Žitná, moderátorka: „No ale to povedal kancelár teraz, je to aktualita, že naozaj za týchto podmienok nespustia Nord Stream.“

Juraj Draxler, bývalý minister a analytik: „Iste, nemecká vláda má úplne jasnú politiku, úplne jasnú diplomaciu. Oni nikdy nejdú proti Spojeným štátom, takže potom ako Spojené štáty niečo povedia, nemecká vláda sa k tomu prihlási. Videli sme, že majú skutočne snahu, aby sme sa z tejto situácie dostali, či sa z nej dostaneme, to bude záležať od ďalších rokovaní, od šikovnosti aj predovšetkým nemeckých vládnych špičiek, francúzskych vládnych špičiek. To čo sa stalo včera a to čo sa deje dnes, je vlastne len otvorenie nejakej novej etapy. Nemyslím si osobne mimochodom, že dôjde k niečomu tak dramatickému, ako by bol útok na samotný Kyjev alebo snaha Ruska obsadiť Ukrajinu. To jednoducho nedáva ani z hľadiska ruských záujmov absolútne žiaden zmysel. K čomu môže ešte skutočne dôjsť sú nejaké údery vojenské proti vojenským silám na strane Ukrajiny. Môže dôjsť ešte k ďalšej eskalácii pri prípadnom obsadzovaní územia v okolí tých dvoch separatistických republík, a takisto samozrejme môže sa stať, že dôjde k problémom napríklad s dodávkami plynu a podobne. Tých možností eskalácie je ešte veľa. Na druhej strane stále je otvorený priestor na to, aby sa rokovalo o tom, aké garancie je možné dať Rusku. A opäť tam stále ide o jednu vec. O tú raketovú techniku, o ďalšiu vojenskú techniku, ktorá by v budúcnosti podľa Ruska nemala mať prístup na územie Ukrajiny.“

Anka Žitná, moderátorka: „Veľmi v skratke ešte sa pozrieme na Európu, a potom sa chcem pozrieť na to, ako sme my Slováci s vnímaním Ruska a Vladimíra Putina, keďže počuli sme to aj z úst šéfa branno-bezpečnostného výboru, že tu funguje piata kolóna trollov a tak ďalej, ale rýchlo ešte k Európe. Dá sa povedať, že európsky kontinent momentálne v celom tomto konflikte je oslabený, alebo je tým najslabším na koho to najviac dolahnú dopady celej tejto krízy?“

Juraj Draxler, bývalý minister a analytik: „Celkom jednoznačne európsky kontinent je ten, ktorý hospodársky môže utrpieť v prípade, že by tá kríza ďalej eskalovala. Mimochodom ešte poznamenám to, že sa neočakáva nejaká naozaj veľká akcia, veľká vojna na Ukrajine. To si nemyslím len ja alebo nejaký iní analytici. Myslia si to evidentne aj akciové trhy, pretože akciové trhy reagujú silnejšie na správy, ktoré sa týkajú napríklad toho, čo budú robiť centrálné banky, ako na tie správy, že bude nejaká invázia na Ukrajinu. Takže ani investori si nemyslia, že skutočne dôjde k nejakému veľkému konfliktu. Na druhej strane aj tieto menšie eskalácie jednoducho povedú k tomu, že energie budú drahšie, či už ide o ropu alebo o plyn. A vždy je tam aj tá možnosť, aj keď extrémna, že sa napríklad zastavia dodávky plynu do Európy.“

Anka Žitná, moderátorka: „A to potom budeme sledovať, poďme na Slovensko a práve tí Slováci ma zaujímajú. Ako Slováci vnímajú Rusko a jeho prezidenta Vladimíra Putina? Sme naozaj rusofíli? Máme to tak nejak mentálne? A ďalšia vec, ešte aby sme nezabudli a stihli to povedať, ako toto všetko dopadne na slovenskú spoločnosť, lebo aj to je dôležitý moment.“

Juraj Draxler, bývalý minister a analytik: „Určite je. Nie je pravda to, čo zaznieva a to by som naozaj nazval dosť primitívnou propagandou, že na Slovensku máme nejakú obrovskú časť obyvateľstva, ktorá je kremlofilná, rusofilná a ktorá nekriticky vníma to, čo sa deje napríklad v tejto chvíli na Ukrajine. Nepotvrdzujú to totižto čísla. Ja som pred časom koordinoval veľký reprezentatívny prieskum, kde sme sa pozerali na to, ako Slováci myslia, aké majú postoje okrem iného napríklad k rôznym krajinám. Slováci si nemyslia, že Rusko je nám vzorom. Ak sa opýtame ľudí, či si myslia, že by nám ruská politika mala byť modelom, tak len päť percent ľudí si myslí, že áno, určite. Ale ďalších pätnásť percent si myslí, že možno. To sa nedá absolútne porovnať s inými krajinami, kde sedemdesiat percent Slovákov si myslí, že Švédsko by nám malo byť takým príkladom ako si máme riadiť svoje veci. Švajčiarsko, Nemecko a podobne. Tie čísla tam sú oveľa vyššie. Zaujímavé je, že nie je ani pravda, že Slováci sú nejako zamilovaní do Putina, lebo to často vidno v novinových komentároch. Ak si pozriem na čísla toho, ako ľudia hodnotia Putina a európskych politikov. Štyridsať percent ľudí vníma Putina relatívne pozitívne, ale podobne pozitívne vníma napríklad bývalú kancelárku Merkelovú, lebo ten prieskum sa robil ešte...“

Anka Žitná, moderátorka: „Je to zhruba narovna.“

Juraj Draxler, bývalý minister a analytik: „Pri nej je to o štyri percentuálne body menej, čiže je to veľmi podobné, ale napríklad viac Slovákov dôveruje Macronovi ako Putinovi, alebo napríklad českému prezidentovi Zemanovi. Takže ono sa to aj môže zdať, pretože tá určitá skupina ľudí, ktorá áno, je tu aj určitá skupina ľudí, ktorá vníma Rusko možno nekriticky alebo predsa len s takým väčším oduševnením ako iní, je hlasná.“

Anka Žitná, moderátorka: „Je ich viac počut.“

Juraj Draxler, bývalý minister a analytik: „Ale nie je pravda, že všetci ľudia, ktorí dnes hovoria, že sa máme pozerat' na Rusko aj z hľadiska jeho záujmov, že sú to zároveň tí ľudia, ktorí vnímajú Rusko nekriticky. Tak to jednoducho nie je.“

Anka Žitná, moderátorka: „Ako toto celé čo sa deje, dopadne na slovenskú spoločnosť? Na to myslím ako mentálne, čo to s nami urobí?“

Juraj Draxler, bývalý minister a analytik: „My sme si zažili ešte jeden kritický moment a veľmi nešťastný moment a to bola tá obranná zmluva so Spojenými štátmi, ktorá prišla práve v tejto chvíli. Ja si myslím, že táto vládna koalícia minimálne z hľadiska vnútropolitických záležitostí si mala dať v tomto určitú pauzu, pretože toto na verejnosť pôsobí skutočne veľmi až podozrivo. Tá zmluva sa prijímala v určitom chvate, akoby sa musela prijímať práve v tomto okamihu a vidíme, že ľudia na to reagujú veľmi podráždené. Pravdepodobne to povedie k tomu, že budeme mať ešte extrémnejšiu politiku, ako sme mali doteraz. Už teraz musím povedať, že keď sa pozrieme na to, že aké sú preferencie politických strán, a že časť relatívne extrémnych strán naberá za posledné mesiace, tak mám obavy toho, ako to bude vyzerat' o niekoľko ďalších mesiacov.“

Anka Žitná, moderátorka: „Ďakujem pekne, že ste si našli čas a prišli do štúdia, dovidenia.“

Juraj Draxler, bývalý minister a analytik: „Ďakujem, dovidenia.“

Anka Žitná, moderátorka: „Mojím hosťom bol dnes Juraj Draxler. Zajtra popoludní tu bude relácia Tak takto?! opäť. Budem sa na vás tešiť opäť o pol jednej. Dovidenia.“

* * *

Podľa ustanovenia § 234 ods. 3 zákona č. 264/2022 Z. z.:

„Konania vo veci dodržiavania právnych predpisov, ktoré sa začali pred 1. augustom 2022 a ktoré neboli právoplatne skončené, sa dokončia podľa právnych predpisov účinných k 31. júlu 2022.“

Podľa § 16 ods. 3 písm. b) zákona č. 308/2000 Z. z. účinného do 31. 7. 2022: „Vysielateľ je povinný zabezpečiť objektivitu a nestrannosť spravodajských programov a politickopublicistických programov; názory a hodnotiace komentáre musia byť oddelené od informácií spravodajského charakteru“.

Za hlavné kritériá objektivitu sa vo všeobecnosti považujú: relevancia, transparentnosť, presnosť, úplnosť, vecnosť, vyváženosť, rôznorodosť, aktuálnosť, zrozumiteľnosť, osvojenie si pozície odstupu a neutrality vo vzťahu k predmetu spravodajstva, absencia stránenia.

* * *

Dňa 22. 2. 2022 v čase o cca 12:30 hod. v rámci programovej služby TA3 odvysielal účastník konania program *Tak takto?!*. Témou programu bola problematika konfliktu na Ukrajine, pričom téma niesla názov Ukrajina na rozhraní dvoch impérií. Hosťom programu bol bývalý politik a analytik Juraj Draxler. V úvode programu moderátorka uviedla, že V. Putin uznal dve separatistické republiky na východe Ukrajiny a avizovala, že sa bude pýtať na to, kto je v tejto vojne dobrý a kto zlý, aká je úloha propagandy, a či je pravda, že Slováci majú nekritický obdiv k Rusku a k prezidentovi Putinovi. Program bol odvysielaný dva dni pred ruským útokom na Ukrajinu.

Správne konanie bolo začaté z dôvodu, že v programe odznelo viacero vyjadrení v prospech Ruska a súčasne viacero vyjadrení v neprospech USA, resp. NATO. Prezentované vyjadrenia a informácie, kriticky hodnotiace pôsobenie USA, resp. NATO v rámci zahraničnej politiky, dotýkajúce sa daného konfliktu na Ukrajine a vyjadrenia vyznievajúce v programe v prospech Ruska, neboli zo strany

moderátorky ďalej dopĺňané, ani korigované. Medzi kritériá zachovania objektívneho informovania je možné, okrem iného, zaradiť aj **vyváženosť** sprostredkovaných informácií. V prípade diskusie s jedným respondentom v politicko-publicistickom programe sú z hľadiska plnenia povinností podľa § 16 ods. 3 písm. b) zákona č. 308/2000 Z. z. zvýšené nároky na výkon moderátora programu. Vzhľadom na obsah programu, spôsob vedenia diskusie moderátorkou a absenciu ďalších informácií k pôsobeniu USA, resp. NATO v konflikte na Ukrajine, resp. v zahraničnej politike, ako i ďalších aj kritických informácií k pôsobeniu Ruska v tejto súvislosti, vzniklo dôvodné podozrenie, že mohlo dôjsť k porušeniu povinnosti podľa **§ 16 ods. 3 písm. b) zákona č. 308/2000 Z. z.**, zabezpečiť objektívnosť a nestrannosť politicko-publicistického programu.

Účastník konania k predmetu správneho konania, okrem iného, uviedol, cit.:

*„K možnému porušeniu povinnosti vysielateľa vyplývajúcej z ustanovenia § 16 ods. 3 písm. b) zákona č. 308/2000 Z. z. vysielateľ uvádza, že má zato, že svoju zákonnú povinnosť odvysielaním programu **Tak takto?!** dňa 22.02.2022 neporušil. Celý dotknutý program bol vysielaný televíznou programovou službou TA3 v priamom prenose (naživo). Vzhľadom na formu relácie (relácia vysielaná naživo zo štúdia formou dialógu hostia v štúdiu s moderátorkou) nemá vysielateľ legitímnu možnosť zasiahnuť do vyjadrení hostí v štúdiu, ani ich vyjadrenia žiadnym spôsobom korigovať. Takéto konanie by bolo nedovolenou cenzúrou a vedomým nezákonným narušovaním objektívnosti a nestrannosti relácie, ktorá je podľa názoru vysielateľa tvorená okrem iného aj autenticnosťou vyjadrení hostí v štúdiu a slobodným prezentovaním ich názorov. Vysielateľ úplne prirodzene a legitímne rešpektuje právo hostí v štúdiu na slobodu prejavu, pluralitu názorov a šírenie informácií a do vyjadrení diskutujúcich osôb žiadnym spôsobom nezasahuje. Vysielateľ bez výhrad rešpektuje základné ústavné právo na slobodu prejavu každej osoby a toto právo uprednostňuje pred pokusmi umelo vyvažovať a korigovať vyjadrenia hostí moderátorom programu v snahe formálne dodržať nestrannosť a objektívnosť programu a tým okrem iného i čiastočne eliminovať žiaducu pluralitu názorov.“*

*Vysielateľ zastáva právny názor, že nestrannosť a objektívnosť vysielaného programu je potrebné posudzovať v širšom ponímaní, a to individuálne pre každý program z pohľadu druhu programu a jeho dramaturgie a zároveň v kontexte s obsahom vysielania celej televíznej programovej služby. Uvedený záver platí osobitne pri kontinuálne sa vyvíjajúcich udalostiach zásadného významu, na ktoré programová služba reaguje neustálym vysielaním relácií a reportáží na danú tému. Podľa druhu programu je daná téma opakovane spracúvaná rôznym spôsobom a z rôznych pohľadov, pričom pri posudzovaní vyváženosti vysielania je potrebné vziať do úvahy všetky vysielané programy spoločne. V prípade takýchto zásadných a kontinuálne sa vyvíjajúcich tém nie je ani reálne možné v každom samostatnom programe a v každom jednotlivom prípade zabezpečiť vyvažovanie názorov moderátorom, ktorý nemôže nahrádzať kvalifikovaného oponenta. Pri posudzovaní objektívnosti a nestrannosti je nevyhnutné posúdiť nielen obsah vyjadrení diskutujúcich hostí, ale tiež formu (formát) programu, osoby hostí a diskutované témy. Iba v prípade komplexného posúdenia všetkých uvedených skutočností je možné vyvodiť záver, či zo strany vysielateľa došlo alebo nedošlo k porušeniu povinnosti podľa § 16 ods. 3 písm. b) zákona č. 308/2000 Z. z. Samotná dramaturgia programu je determinujúca pre spôsob moderovania programu, pričom je vo výlučnej kompetencii tvorcov programu, aký model zvolia. V prípade programu **Tak takto?!** bol zvolený formát, ktorý nezahrňa aktívnu úlohu moderátora vyvracať (ale ani potvrdzovať) prezentované názory hostí.“*

*Zmyslom programu **Tak takto?!** je prezentovať názory hostí, a to obvykle formou diskusie (rozhovoru) s moderátorom. Program je vysielaný v priamom prenose a jeho obsah je určený zvolenou témou, ktorú vyberajú tvorcovia programu. S príslušnou témou korešponduje i výber hostí, ktorí slobodne prezentujú svoje názory, bez akýchkoľvek korekcií a zásahov zo strany moderátora. Vysielateľ i moderátor programu (rovnako ako diváci) sú v pozícii subjektu, ktorému sú názory diskutujúcich osôb slobodne prezentované. Vysielateľ vníma objektívnosť a vyváženosť programu práve v tej zásadnej skutočnosti, že dáva priestor na prezentovanie akýchkoľvek názorov hostí, vrátane názorov, s ktorými niektorí diváci nemusia byť stotožnení, alebo sú v rozpore s verejnou mienkou alebo s verejným názorom.*

Jedným z imanentných cieľov ustanovenia § 16 ods. 3 písm. b) zákona č. 308/2000 Z. z. je snaha o vytvorenie priestoru pre celospoločenskú diskusiu o otázkach verejného záujmu bez uprednostňovania akejkoľvek ideológie a podpora slobodného, multipolárneho pohľadu na aktuálne dianie v spoločnosti a otázky celospoločenského záujmu, pričom práve diskusiu za účasti zástupcov širšieho názorového spektra považuje Rada v súlade s jej rozhodovacou praxou za základný prvok ideovo pluralitnej občianskej spoločnosti a nevyhnutný predpoklad jej ďalšieho rozvoja. Jedným z nástrojov na dosiahnutie týchto cieľov je poskytovanie nestranných a objektívnych informácií v spravodajských a politicko-publicistických programoch, na základe ktorých si divák bude spôsobilý sám vytvoriť vlastný názor na otázky verejného záujmu. Uvedená téma bola témou verejného záujmu, pričom táto skutočnosť nie je v danom prípade sporná. Kancelária Rady však poukazuje na to, že už zo samotnej podstaty skutočnosti, že zákonodarca stanovil povinnosť vysielateľov zabezpečiť objektívnosť a nestrannosť politicko-publicistických programov *ipso iure* vyplýva, že „verejný záujem“ na odvysielaní určitých informácií nemôže byť všeobecným argumentom, automaticky odôvodňujúcim akékoľvek porušenie zákona č. 308/2000 Z. z.

Vychádzajúc z tejto premisy Kancelária Rady zdôrazňuje, že predmetom posudzovania programu *Tak takto?!* z dňa 22. 2. 2022 nebola opodstatnenosť, vecnosť alebo relevancia konkrétnych odvysielaných vyjadrení moderátorky programu, či prítomného hosťa, ale objektívnosť a nestrannosť programu ako celku a v súlade s predmetom správneho konania aj celkový prístup a spôsob vedenia diskusie jeho moderátorkou.

Rada v tomto smere nijakým spôsobom svojimi rozhodnutiami nespochybňuje právo vysielateľov na slobodný výber techniky pri spracovaní informácií. Účastník konania však v tejto súvislosti poukazuje na to, že zasiahnuť do vyjadrení diskutujúcej osoby, je zakázanou cenzúrou a zásahom do slobody prejavu. Kancelária Rady taktiež nespochybňuje tvrdenie účastníka konania, týkajúce sa cieľa programu a jeho záujmu odvyselať program vo zvolenej podobe a forme. Poznamenávame ale, že samotný zámer účastníka konania odprezentovať informácie v istej podobe je pre účely správneho konania irelevantný, ak sa nepremietne aj do odvysielaného obsahu. Rozhodujúcim pre posúdenie skutkového stavu je len to, čo bolo reálne odvysielané, pričom vysielateľ zodpovedá za takto odvysielaný obsah objektívne. Uvedené vyplýva zo skutočnosti, že recipient odvysielané informácie neselektuje podľa záujmu vysielateľa, ale prijíma všetky v programoch obsiahnuté informácie v ich celkovom kontexte.

K názoru účastníka konania o možnosti vysielateľa zasahovať do vyjadrení diskutujúcich, či korigovať ich, je potrebné ešte poukázať aj na § 4 ods. 2 zákona č. 308/2000 Z. z., podľa ktorého je Rada splnomocneným orgánom na dohľad nad dodržiavaním právnych predpisov upravujúcich vysielanie. Je teda zrejmé, že úlohou Rady je sledovať obsah vysielania a v prípade zistenia protiprávneho konania na strane vysielateľa vydať o tejto skutočnosti rozhodnutie. V intenciách rozhodovacej praxe Rady, nie je jej úlohou a ani snahou v žiadnom prípade určovať vysielateľovi spôsob, resp. techniku, akou má zabezpečiť vo svojom vysielaní plnenie zákonných povinností, ale poskytnúť vysielateľovi určitý návod, ako postupovať, čo však neznamená, že uvedený spôsob bude jediný a sledovaný výsledok nie je možné dosiahnuť aj inak.

Účelom ustanovenia § 16 ods. 3 písm. b) zákona č. 308/2000 Z. z. je zabezpečiť reálnu možnosť pre recipientov informácií vytvoriť si na diskutovanú tému ucelený názor, čomu korešponduje povinnosť vysielateľa poskytnúť divákovi čo najširšie a najobjektívnejšie informácie.

Správne konanie bolo začaté v súvislosti s odvysielaním viacerých vyjadrení a informácií kriticky hodnotiacich pôsobenie USA, resp. NATO v rámci zahraničnej politiky, dotýkajúcich sa konfliktu na Ukrajine a vyjadrení vyznievajúcich v programe v prospech Ruska, ktoré neboli zo strany moderátorky ďalej dopĺňané, ani korigované.

V úvode programu moderátorka uviedla, že Vladimir Putin uznal dve separatistické republiky na východe Ukrajiny a avizovala, že sa bude pýtať na to, kto je v tejto vojne dobrý a kto zlý, aká je úloha propagandy, a či je pravda, že Slováci majú nekritický obdiv k Rusku a k prezidentovi Putinovi.

Host' sa vyhol odpovedi na otázku, kto je dobrý a kto zlý, zmienil však, že podľa neho je diskusia u nás na túto tému nešťastná, lebo „*ktokoľvek sa chce racionálne baviť o tom, aké majú jednotlivé veľmoci požiadavky a určité strategické záujmy, tak sa dopredu povie, že ... je pod vplyvom propagandy, ...*“.

Pri téme propaganda zo strany host'a odznelo, že treba „*byť opatrný, keď počívame, čo sa deje, či už je to jedna alebo druhá strana. Aké príbehy dáva samozrejme do popredia.*“

Host': „*To vidíme aj dnes, keď je veľmi ťažké overiť kto vlastne je vinníkom pri ostrelovaní na tom danom území. Videli sme, že OBSE odmietla potvrdiť pravdivosť toho, čo sme videli minulý týždeň.*“

Moderátorka: „*No tak lebo pozorovatelia OBSE sa stiahli odtiaľ, keď sa začalo hovoriť, že konflikt príde.*“

Host': „*Áno, oni tvrdia, že im nebolo umožnené, aby sa priblížili k objektu tej škôlky, teda tie fotografie, ktoré sme videli. Na druhej strane bol by som veľmi skeptický ohľadom toho, čo robí druhá strana a naozaj by som sa pozeral veľmi skepticky aj na tie informácie, ktoré prichádzajú z druhej strany, ale ten kontext je širší.*“

Host' ďalej uviedol, že mu prekáža, cit.: „*... že sa propaganda napríklad aj v časti našich médií preberie niekedy až nekriticky, pretože je pravda, že keď sa pozrieme na históriu konfliktov za posledných tridsať rokov alebo môžeme ísť niekoľko desaťročí dozadu, naozaj veľa tých konfliktov sa začínalo tým, že na začiatku bol nejaký príbeh, ktorý sa neskôr ukázal ako nepravdivý a ten príbeh bol skutočne naaranžovaný.*“

Na výzvu moderátorky mal host' v tejto súvislosti uviesť aj nejaké príklady. Host' uviedol výlučne tri údajné konšpirácie americkej zahraničnej politiky, resp. NATO z dávnej minulosti, vojnu vo Vietname, v Kuvajte a v Kosove.

V programe ďalej na otázku moderátorky ako treba vnímať to, čo sa deje v Donecku, v Luhansku možno aj trochu s historickým pohľadom, host' uviedol „*... dnes sa hovorí o tom, že Rusko má nejaké imperiálne ambície, a aj z hľadiska týchto imperiálnych ambícií sa snaží obsadiť tie územia, ktoré vníma ako, niečo čo ešte dobýjala kedysi ešte Katarína Veľká a podobne.*“, ale on by chcel pripomenúť, že v 90. rokoch sa obranná a diplomatická elita v USA postavila proti tomu, aby sa NATO rozširovalo na východ, pretože podľa nich „*rozširovanie NATO zničí svojím spôsobom ten plán, aby sa Rusko zaradilo do šíku možno až západných krajín.*“ Host' teda poukázal na to, že konflikt v Donbase je skôr dôsledok toho, že sa NATO rozšírilo na východ.

Host' ďalej naznačil, že za konflikt na Ukrajine môže aj americká vnútropolitická situácia, cit.:

Host': „*Keď sa pozrieme na to, čo sa deje dneska na Ukrajine, tak James Matlock, čo je posledný veľvyslanec Spojených štátov v Sovietskom zväze, priamo povedal pred niekoľkými dňami, teda opäť veľká autorita, priamo povedal pred niekoľkými dňami, že on vníma celú túto krízu ako niečo, na čo sa treba pozeráť aj z pohľadu vnútornej politiky Spojených štátov, ktorá jednoducho v tejto chvíli prechádza určitou krízou spoločenskou, rastie počet bezdomovcov, vidíme, že stredná trieda jednoducho nemá také príjmy, akoby si predstavovala, a to že sa vytvára takýto polárny konflikt s veľkým nepriateľom, s Ruskom, svojím spôsobom pomáha aj...*“

Moderátorka: „*Odvádza pozornosť.*“

Host': „*Odvádza pozornosť a pomáha to samozrejme určitým spôsobom ten národ dať dokopy. A ešte raz zdôrazňujem, to nehovorí niekto tu v Bratislave alebo v Moskve, to hovorí jeden najvýznamnejších povojnových diplomatov Spojených štátov.*“

Moderátorka následne pripomenula prejav prezidenta V. Putina a jeho naratív, že Rusko už nemá kam ustupovať: „*Naozaj je to tak, že Rusko je nejakým zatlačené do kúta tým, čo sa teraz deje?*“

Host': „*Rusko už niekoľko rokov hovorí veľmi konzistentne, že má svoje záujmy, a zároveň že vníma určité možné hrozby. Rusko niekoľko rokov zdôrazňuje, že preňho je hrozbou, keď sa raketová technika približuje k jeho hraniciam a poukazuje na to, že napriek rôznym uisteniam, že NATO sa najprv nebude rozširovať, neskôr Rusko sa síce zmierilo s rozšírením NATO, ale podpísali spoločný*

dohovor, podľa ktorého sa nemali navyšovať žiadne vojenské kapacity vo východnej Európe a budovať nové inštalácie. Napriek tomu pod dáždnikom NATO došlo k tomu, že Spojené štáty si vytvorili základne v Bulharsku, základne v Rumunsku, kde už je to vážnejšie, pretože tam ide naozaj o nasadenie raketovej techniky. Ten dôvod, ktorý sa uvádza je ten, že je to obranný štít proti nejakému možnému útoku zo strany Iránu. Rusko toto nikdy neprijalo ako argument a poukazuje na to, že preňho je to vážna hrozba.

Postoj Ruska hosť tlmočil aj na inom mieste v rámci programu, cit.: „Čo sa týka tej vecnej stránky toho konfliktu alebo tej napätej situácie, Rusko už niekoľko rokov zdôrazňuje, že preňho je Ukrajina červenou líniou. Zdôrazňuje, že si nemôže dovoliť akékoľvek riziko, že by na tomto území v budúcnosti ktokoľvek umiestnil predovšetkým raketovú techniku, ale takisto sa rozpráva o rádiolokátoroch a inej technike, ktorá by ohrozovala samotné srdce Ruskej federácie z vojenského hľadiska.“

Host' ďalej uviedol, že diskusie západu s Ruskom „sú naozaj do značnej miery technického, racionálneho charakteru a podľa mňa takto by sa k nim malo minimálne na tej diplomatickej úrovni pristupovať.“ Vyjadril svoje presvedčenie, že prezident V. Putin nie je odtrhnutý od reality a že nemáme „dočinenia s akýmsi bláznivým diktátorom, ktorý chce naplňať nejaké imperiálne ambície Ruska.“ Podľa jeho názoru treba vyjednávať racionálne, ale je otázne, či je tomu tak, cit.:

Host': „Áno je pravda, že videli sme prezidenta Macrona, videli sme kancelára Scholza, ktorí sa snažia vsunúť do tých diskusií, ale ten najsilnejší hlas je zo strany Spojených štátov, ktorý dokonca zaznieva svojím spôsobom až s akou si imperiálnou nadradenosťou, pretože sme videli, že Spojené štáty povedali, v prípade, že sa niečo stane, v tom prípade Nord Stream jednoducho nebude fungovať. Nepočkali si ani na to, kým toto by povedala samotná nemecká vláda.“

Moderátorka: „No ale to povedal kancelár teraz, je to aktualita, že naozaj za týchto podmienok nespustia Nord Stream.“

Host': „Iste, nemecká vláda má úplne jasnú politiku, úplne jasnú diplomaciu. Oni nikdy nejdú proti Spojeným štátom, takže potom ako Spojené štáty niečo povedia, nemecká vláda sa k tomu prihlási.“

Je zrejmé, že hosť v tejto časti programu naznačil, že zahraničná politika európskych štátov je v područí USA.

Host' ďalej uviedol, že si nemyslí, „že dôjde k niečomu tak dramatickému, ako by bol útok na samotný Kyjev alebo snaha Ruska obsadiť Ukrajinu. To jednoducho nedáva ani z hľadiska ruských záujmov absolútne žiaden zmysel.“ Pripustil, že môže dôjsť „ešte k ďalšej eskalácii pri prípadnom obsadzovaní územia v okolí tých dvoch separatistických republík.“

Moderátorka sa v závere ešte pýtala na to, ako Slováci vnímajú Rusko a Putina a či je pravda, že sme rusofili. Posledná otázka sa týkala vplyvu súčasného diania na slovenskú spoločnosť. Host' poukázal na jednu skutočnosť, cit.: „... jeden kritický moment a veľmi nešťastný moment a to bola tá obranná zmluva so Spojenými štátmi, ktorá prišla práve v tejto chvíli.“ Podľa host'a sa zmluva prijímala v chvate a pôsobí to podozrivo, ľudia na to reagujú podráždene. Toto povedie k nárastu podpory extrémistických strán.

V súvislosti s odvysielaným programom je potrebné pripomenúť, že rozhovor bol odvysielaný dva dni pred ruským útokom na Ukrajinu, ku ktorému došlo dňa 24. 2. 2022.

Ako sme už uviedli vyššie, pri téme propagandy hosť upozornil na to, že treba „byť opatrný, keď počúvame, čo sa deje, či už je to jedna alebo druhá strana,“ a že mu prekáža, že „sa propaganda napríklad aj v časti našich médií preberie niekedy až nekriticky.“ Ako je zrejmé, ako príklady propagandy odzneli v programe výlučne tri vojenské konflikty, v ktorých boli zapojené USA, resp. NATO a ktoré nemajú žiadny súvis s aktuálnou situáciou na Ukrajine. Dovoľujeme si poznamenať, že hosť v súvislosti s diskutovanou témou neuviedol žiadny príklad, ktorý by sa týkal Ruska alebo kremeľskej propagandy. Nespomenul žiadne dezinformácie a hoaxy, ktoré sa v tom čase priamo týkali aktuálneho konfliktu na Ukrajine a s ktorými bola konfrontovaná aj slovenská verejnosť, napr. údajné

útoky ukrajinských diverzantov na Donbase¹, označovanie Ukrajincov za fašistov, naratív o genocíde Rusov na Donbase², či známy propagandistický príspevok o ukrižovanom ruskom chlapcovi.³

Samotné komentovanie udalostí v Kosove v r. 1999 má, podľa nášho názoru, charakter až konšpiračného videnia, keď sú spochybňované civilné obeť počas vojny v Kosove aj masakr v Račaku (https://en.wikipedia.org/wiki/War_crimes_in_the_Kosovo_War#Massacres_of_civilians).

Host': „Kosovo je ďalší pekný príklad, pretože na začiatku sa tvrdilo, že dochádza buď ku genocíde alebo jednoducho k nejakému inému vyvražďovaniu civilného obyvateľstva. Dokonca ani incident v obci Račak, o ktorom sa hovorilo najviac, sa nakoniec nepodarilo celkom potvrdiť. Na začiatku samotného konfliktu, keď pripomeniem NATO bombardovalo tú srbskú časť vtedajšej ešte Juhoslávie, sa hovorilo o tom, že Srbi zriadili v Kosove koncentračné tábory, v Prištine na futbalovom štadióne a podobne. Šírili to nielen americkí, ale aj napríklad nemeckí politici. Neskôr nemecká verejnoprávna televízia odvysielala dokument, v ktorom priamo povedali, že toto všetko boli vymyslené informácie.“

Samotný konflikt v Donbase host' videl skôr ako dôsledok toho, že sa NATO rozšírilo na východ napriek tomu, že aj USA bolo jasné, že to povedie k odcudzeniu Ruska. V programe odzneli vyjadrenia o tom, že za konflikt na Ukrajine môže aj americká vnútropolitická situácia, že požiadavky Ruska sú racionálne, že V. Putin nie je odtrhnutý od reality ani bláznivý diktátor, že treba vyjednávať racionálne, ale to na strane USA nevidno a taktiež že zahraničná politika európskych štátov je v područí USA („potom ako Spojené štáty niečo povedia, nemecká vláda sa k tomu prihlási.“).

Pomerne veľký priestor bol v programe venovaný stanovisku Ruska, resp. V. Putina. Zo strany host'a išlo skôr o vysvetľovanie ruskej pozície, než o nejaké kritické zhodnotenie ruských požiadaviek. Bolo poukázané na to, že Rusku prekáža najmä rozmiestnenie raketových systémov a ďalšie technické veci. V programe neodznali informácie napr. o V. Putinom prezentovanom výklade histórie Ukrajiny, vývoji jej hraníc, či jeho naratívy o ukrajinských fašistoch a pod.

Diskusii dominoval naratív, že konflikt na Ukrajine je vo veľkej miere súbojom veľmocí – Spojených štátov amerických (ďalej len „USA“) a Ruska, vykresľovanie NATO ako hrozby pre Rusko a naopak vyjadrovanie určitého pochopenia pre požiadavky Ruska. Ako je zrejmé z vyššie uvedeného, v rámci hodnotenia stanoviska Ruska v konflikte odzneli informácie bez kritického zhodnotenie ruských požiadaviek. Upozornenie divákov pred propagandou teda v programe vyznievalo tak, že si treba dať pozor na propagandu USA, pričom o ruskej propagande sa takmer nehovorilo.

Z rozhodovacej praxe Rady vyplýva, že najmä v prípade, ak host' programu prezentuje len jeden uhol pohľadu na diskutovanú tému, je práve úlohou moderátora kladením vyvažujúcich otázok a argumentov zabezpečiť objektivitu a nestrannosť prezentovaných informácií. V súvislosti s úlohou moderátora na tomto mieste poukazujeme na záver NS SR vyjadrený v rozsudku sp. zn. 4 Sžo/13/2012, cit.: „Úloha moderátora je v predmetnom programe nepochybne dôležitá pri usmerňovaní samotného priebehu diskusie a v prípade potreby je jeho úlohou upozorniť diskutujúcich na neprítomnosť diskusiou dotknutej osoby a jej nemožnosť brániť sa. Rovnako by mal konfrontovať jednotlivé tvrdenia hostí vyznievajúce kriticky s názormi a argumentmi druhej strany.“ V danom prípade prezentované vyjadrenia a informácie, kriticky hodnotiace pôsobenie USA, resp. NATO v rámci zahraničnej politiky, dotýkajúce sa daného konfliktu na Ukrajine a vyjadrenia vyznievajúce v programe v prospech Ruska, neboli zo strany moderátorky ďalej korigované, ani hodnotené. V rámci programu pristupovala k vypovedanému len takým spôsobom, aby došlo k posunu v téme, resp. súhlasila s vypovedaným. V programe absentovali napr. ďalšie informácie k pôsobeniu USA, resp. NATO v konflikte na Ukrajine, resp. v zahraničnej politike, ako i ďalšie aj kritické informácie k pôsobeniu Ruska v tejto súvislosti.

¹ <https://www.postoj.sk/99661/ukrajina-odmietla-obvinenia-moskvy-ze-vyuziva-diverzantov-a-saboterov>

² <https://www.slovanskenoviny.sk/kde-bol-demokraticky-zapad-kec-osem-rokov-prebiehala-genocida-rusky-hovoriacich-obyvateľov-na-ukrajine/>

³ <https://hlidacipes.org/ukrizovany-chlapec-je-o-dva-roky-starsi-ruska-propaganda-ma-sve-vyroci/>

Účelom ustanovenia § 16 ods. 3 písm. b) zákona č. 308/2000 Z. z. je zabezpečiť reálnu možnosť pre recipientov informácií vytvoriť si na diskutovanú, resp. analyzovanú tému ucelený názor, čomu korešponduje povinnosť vysielateľa poskytnúť divákovi čo najširšie a najobjektívnejšie informácie. Na tomto mieste poukazuje Kancelária Rady na skutočnosť, že v správnom konaní je potrebné program posudzovať **s ohľadom na jeho celkové vyznenie**, a teda je potrebné posúdiť dostatočnosť a relevantnosť vyjadrení moderátorky a pozvaného hosta na to, aby si recipient mohol urobiť na diskutovanú tému vlastný názor, založený na pluralitných informáciách. Zároveň nesporejeme skutočnosť, že prítomnosť kritických vyjadrení automaticky neznamená, že recipientovi je odopretá možnosť vytvoriť si na diskutovanú tému vlastný názor. Z hľadiska zabezpečenia názorovej plurality je smerodajné, **či predmetné sporné vyjadrenia mali vplyv na celkové vyznenie obsahu programu pre recipienta** a či z hľadiska zabezpečenia predmetnej zákonnej požiadavky vzniká potreba ich vyvažovania, resp. objektivizácie.

Zo záznamu vysielania, ako i prepisu/popisu skutkového stavu vyplýva, že posudzovaný program obsahoval kritické vyjadrenia a jednostranné názory hosta v súvislosti s pôsobením USA, resp. NATO v rámci zahraničnej politiky, dotýkajúce sa konfliktu na Ukrajine a vyjadrenia vyznievajúce v programe v prospech Ruska, bez kritického zhodnotenia ruských požiadaviek v tejto súvislosti, ktoré neboli náležitým spôsobom korigované či regulované moderátorkou.

Pre naplnenie požiadavky objektívnosti a nestrannosti politicko-publicistického programu, ktorý pojednáva o spoločensky dôležitých či významných témach nie je nevyhnutné prezentovať výhradne objektívne informácie, je však potrebné zabezpečiť názorovú pluralitu tak, aby si recipient mohol vytvoriť ucelený názor na predmetnú tému a ponúknuť mu viaceré, pre danú tému relevantné skutočnosti. Sme toho názoru, že informácie prezentované v programe narušili jeho objektívnosť v dôsledku zaradenia kritických vyjadrení na adresu USA, resp. NATO a jednostranných názorov v prospech Ruskej federácie, ktorá je stranou konfliktu na Ukrajine. Kancelária Rady uvádza, že médiá zohrávajú v súvislosti s informovaním verejnosti významnú úlohu. Nielen sprostredkovaním informácií ponúkajú recipientovi možnosť získať obraz o spoločenskom prostredí, ale ho určitým spôsobom **aj formujú tým, že nastoľujú určité témy** a ovplyvňujú spôsob ich spracovávania recipientmi.

Účastník konania informoval o téme, ktorá bola a aktuálne je **široko diskutovaná, rezonujúca v spoločnosti a májúca celosvetový význam**. Práve s ohľadom na tieto skutočnosti je nanajvýš dôležité zabezpečiť a dbať o uchovávanie plurality informácií v spravodajských a v publicistických programoch, keďže práve objektívne a nestranné informácie s rozdielnymi názormi a myšlienkami sú kľúčovým aspektom demokratickej spoločnosti. Aj v kontexte neskoršieho napadnutia Ukrajiny Ruskou federáciou dňa 24. 2. 2022 vyznievali vyjadrenia o príkladoch propagandy – o výlučne troch vojenských konfliktoch, v ktorých bolo zapojené USA, resp. NATO a ktoré nemali žiadny súvis s aktuálnou situáciou na Ukrajine, vyjadrenia, že konflikt v Donbase je skôr dôsledok toho, že sa NATO rozšírilo na východ, vyjadrenia, že za konflikt na Ukrajine môže aj americká vnútropolitická situácia, vyjadrenia, že požiadavky Ruska sú racionálne, že V. Putin nie je odtrhnutý od reality ani bláznivý diktátor, že zahraničná politika európskych štátov je v područí USA, či vykresľovanie NATO ako hrozby pre Rusko a naopak vyjadrovanie určitého pochopenia pre požiadavky Ruska, jednostranne. Verejné vysielanie obsahov, ktorých esenciálnou súčasťou sú takéto vyjadrenia v čase potenciálne hroziaceho a neskôr už aj prebiehajúceho vojenského konfliktu na Ukrajine, môže nesporne z hľadiska verejného poriadku viesť k nárastu takých prejavov v spoločnosti, ktoré nie sú želanými spoločenskými atribútmi.

Sme ale toho názoru, že práve v takýchto prípadoch je vzhľadom na okolnosti dôvodné zo strany recipienta očakávať adekvátny zásah moderátorov programov v podobe prípadnej korekcie, vyváženia, či dania sporných informácií do kontextu.

Hoci teda z formálneho hľadiska v programe ohľadom prezentovanej problematiky stanovisko relevantného respondenta, záujem na ochrane verejného poriadku a informovania verejnosti je, podľa

nášho názoru, v prípade témy programu tak vysoký, že odôvodňuje klásť zvýšený dôraz na jeho celkové spracovanie v podobne zabezpečenia jeho objektívnosti.

Ako už bolo uvedené vyššie, zákon neustanovuje presný spôsob, akým má vysielateľ zabezpečiť splnenie povinnosti podľa § 16 ods. 3 písm. b) zákona č. 308/2000 Z. z. Dialóg nie je definičným kritériom objektívnosti a nestrannosti programov, nakoľko aj v prípade monológu môže prísť k objektívnemu informovaniu k čomu naopak nemusí, za istých podmienok, prísť ani v debata s viacerými účinkujúcimi. Objektívitu a nestrannosť politicko-publicistického programu tak nemožno posudzovať výhradne technicky. Problematickou z hľadiska zabezpečenia objektivity poskytnutých informácií je skutočnosť, že takto formulované vyjadrenia **už viac neboli zo strany moderátorky adekvátne korigované či regulované, a to prostredníctvom doplňujúcich polemických otázok, či ďalších informácií k prezentovaným skutočnostiam.**

Na základe uvedeného sa domnievame, že program neposkytoval objektívne a nestranné informácie, k čomu prišlo pomerne kontinuálnym prezentovaním kritických vyjadrení a jednostranných názorov v súvislosti s pôsobením USA, resp. NATO v rámci zahraničnej politiky, dotýkajúcich sa konfliktu na Ukrajine a vyjadrení vyznievajúcich v programe v prospech Ruska, ktoré neboli náležitým spôsobom v rámci odvysielaného programu vyvážené.

Účastník konania ďalej uviedol, cit.: „Zmyslom programu *Tak takto?!* je prezentovať názory hostí, a to obvykle formou diskusie (rozhovoru) s moderátorom. Program je vysielaný v priamom prenose a jeho obsah je určený zvolenou témou, ktorú vyberajú tvorcovia programu. S príslušnou témou korešponduje i výber hostí, ktorí slobodne prezentujú svoje názory, bez akýchkoľvek korekcií a zásahov zo strany moderátora. Vysielateľ i moderátor programu (rovnako ako diváci) sú v pozícii subjektu, ktorému sú názory diskutujúcich osôb slobodne prezentované. Vysielateľ vníma objektívnosť a vyváženosť programu práve v tej zásadnej skutočnosti, že dáva priestor na prezentovanie akýchkoľvek názorov hostí, vrátane názorov, s ktorými niektorí diváci nemusia byť stotožnení, alebo sú v rozpore s verejnou mienkou alebo s verejným názorom. Úlohou moderátora v danom prípade nie je uvádzať názory diskutujúceho hosta na správnu mieru (poučovať ho), ani žiadnym spôsobom názory hosta korigovať. Práve naopak, úlohou moderátora je ponechať hostovi priestor na prezentovanie názorov a umožniť divákovi, aby sa s týmto názorom hosta sami konfrontovali. Práve v tom spočíva podstata spravodajskej televízie, ktorá v určitej miere musí prinášať svojim divákovi i informácie a názory, ktoré nie sú v súlade s názorom väčšiny, alebo politickou orientáciou krajiny. Uvedené v žiadnom prípade neznamená, že moderátor alebo vysielateľ sa s názormi hosta stotožňujú, ale ani to, že jeho názory odmietajú. Voči vyjadreniam hosta v relácii sa môže moderátor programu ohradiť podľa názoru vysielateľa až vtedy, pokiaľ by host svojimi vyjadreniami porušoval všeobecno-záväzné právne predpisy (napr. priama propagácia fašizmu, priama podpora agresie, útok na život a zdravie, hanobenie a pod.) alebo by obsah jeho vyjadrení bol v rozpore so všeobecne zaužívanými pravidlami etiky a mravnosti. K takémuto prekročeniu prirodzených mantinelov však vyjadreniami hosta v programe *Tak takto?!* vysielanom dňa 22.02.2022 nedošlo.“

Za podstatné považuje vysielateľ i skutočnosť, že všetky témy, ktorých sa host programu vo svojom vyjadrení dotkol, sú všeobecne známe a diskutované. Diváci televíznej programovej služby majú možnosť získať informácie k téme on line z rôznych verejne dostupných zdrojov, a to medziiným i z vysielania televíznej programovej služby TA3. V kontexte tejto skutočnosti odvysielala televízna programová služba TA3 i ďalšie relácie a reportáže týkajúce sa možného vojnového konfliktu na Ukrajine, ktoré vyzneli opačne ako vyjadrenia hosta v relácii *Tak takto?!* dňa 22.02.2022.“ Účastník konania poukázal na programy z dní 24. 2. 2022, 25. 2. 2022, 26. 2. 2022, 4. 3. 2022, 7. 3. 2022, 10. 3. 2022, 14. 3. 2022, 22. 3. 2022 a 29. 3. 2022. Ďalej uviedol, cit.:

„Vyváženosť programu je preto podľa názoru vysielateľa potrebné chápať a posudzovať komplexne s ohľadom ucelené vysielanie programovej služby, v rámci ktorej vysielateľ v rozhodnom období odvysielal i programy a reportáže opačného naladenia ako boli vyjadrenia hosta v štúdiu. Diváci televíznej programovej služby TA3 dostali ucelený komplex informácií k nožnej vojne na Ukrajine (zohľadňujúce hľadisko všetkých dotknutých strán), z ktorých mali možnosť vyvodiť vlastný úsudok o celej situácii. Nie je preto objektívne vytrhnúť z celého vysielania televíznej programovej služby TA3

jeden rozhovor zo dňa 22.02.2022 a nezohľadniť vysielanie ďalších programov. Pre objektívne posúdenie veci je tiež potrebné dodať, že program bol vysielaný síce v čase hroziaceho vojnového konfliktu, avšak pred samotným útokom na Ukrajinu a z pohľadu tejto situácie je vyjadrenie host'a potrebné i vyhodnocovať. Nie je totiž možné v súčasnosti odhadnúť, či by host' v štúdiu zastával rovnaký názor iv prípade, pokiaľ by bol program vysielaný v už čase jestvujúceho vojnového konfliktu.“

Súhlasíme s názorom, že kontinuálne sa vyvíjajúce témy je potrebné posudzovať komplexne. Nemožno si však zamieňať vyváženosť celej programovej služby s vyváženosťou spravodajských, resp. politicko-publicistických programov, a to ani v prípade, že ďalšie odvysielané programy mohli byť opačného vyznenia ako boli vyjadrenia host'a v posudzovanom programe. Je možné tiež podotknúť, že tieto v predmetnom prípade boli zaradené do vysielania programovej služby TA3 až po vypuknutí konfliktu na Ukrajine. Rovnako je možné súhlasiť s názorom účastníka konania, že je vo výlučnej kompetencii tvorcov programu, aký model dramaturgie v ňom zvolia, na druhej strane naďalej ale platí objektívna zodpovednosť vysielateľa za odvysielaný obsah.

V nadväznosti na vyjadrenia účastníka konania je ďalej nevyhnutné podotknúť, že účelom správneho konania v prejednávanej veci nebolo skúmať pravdivosť či správnosť tvrdení prezentovaných v programe. Predmetom správneho konania bolo výlučne posúdiť, či bola odvysielaním programu porušená povinnosť zabezpečiť objektívnosť a nestrannosť informácií. Skúmanie pravdivosti nie je predmetom posudzovania, nakoľko do kompetencie Rady nie je žiadnym právnym predpisom zverené skúmať pravdivosť či nepravdivosť informácií, ktoré boli odvysielané.

V prípade posudzovania možného porušenia ustanovenia § 16 ods. 3 písm. b) zákona č. 308/2000 Z. z. nedochádza ku kolízii práva hostí programu na slobodu prejavu, s povinnosťou vysielateľa vyplývajúcou z ustanovenia § 16 ods. 3 písm. b) zákona č. 308/2000 Z. z. V prípade posudzovania daného ustanovenia dochádza ku kolízii práva na slobodu prejavu daného vysielateľa so záujmom na ochrane práv a slobôd iných, bezpečnosti štátu, verejného poriadku a ochranu verejného zdravia, či mravnosti v dôsledku neobjektívneho a stranného informovania. V zmysle tohto zákonného obmedzenia zodpovedá za odvysielaný obsah programu vysielateľ, nie účastník diskusie alebo pozvaný host' v programe. Mechanizmus posudzovania správneho orgánu sa tak v danom prípade vždy vzťahuje na posúdenie prípadného obmedzenia slobody prejavu vysielateľa programu a nie osôb v ňom vystupujúcich.

Z hľadiska zachovania objektivity poskytnutých informácií nie je v tejto súvislosti podľa názoru Kancelárie Rady možné pripustiť ani argument účastníka konania o tom, že všetky témy, ktorých sa host' vo svojich vyjadreniach dotkol, sú všeobecne známe a diskutované. Skutočnosť, že divák má o daných problematikách vedomosť, či má možnosť si k nim dohľadať informácie v rámci rozličných online zdrojov, nie je aspektom pôsobiacim vyvážene, či konfrontačne vo vzťahu ku kritike a jednostranným informáciám v súvislosti s pôsobením USA, resp. NATO v rámci zahraničnej politiky, dotýkajúce sa konfliktu na Ukrajine a vyjadreniam v prospech Ruska. Ako už bolo spomenuté vyššie, v prípade, ak host' programu prezentuje len jeden uhol pohľadu na diskutovanú tému či problematiku, je práve úlohou moderátora kladením vyvažujúcich otázok a argumentov zabezpečiť objektivitu a nestrannosť prezentovaných informácií.

Nie je na mieste taktiež posudzovať, ani uvažovať o potenciálnych pohnútkach, či argumentačnom smerovaní host'a programu pri formulovaní jeho vyjadrení pred alebo po napadnutí Ukrajiny Ruskou federáciou. Rozhodujúce je len to, čo bolo v danom programe odvysielané.

Kancelária Rady akceptuje úplnú redakčnú nezávislosť vysielateľa v zmysle § 15 ods. 1 zákona č. 308/2000 Z. z. a nespورuje, že výber hostí spadá plne do kompetencie vysielateľa v zmysle predmetného ustanovenia. Rovnako nespورujeme tvrdenie, že predmetné vyjadrenia mali z hľadiska obsahu a spôsobu podania recipientovi charakter osobného názoru, prezentovaného naživo v debate. Je potrebné zdôrazniť, že prítomnosť hodnotiacich úsudkov a komentárov sa v programe typovo zaradenom do politickej publicistiky aj očakáva. Práve v takýchto prípadoch je vzhľadom na okolnosti

dôvodné zo strany recipienta očakávať adekvátny zásah moderátora v podobe prípadnej korekcie, vyváženia, či dania sporných informácií do kontextu. S ohľadom na okolnosti je tak možné pripustiť argument, že úlohou moderátora v politicko-publicistických programoch nie je primárne korigovať hodnotiace vyjadrenia hostí a prikláňať sa tak na jednu alebo druhú stranu. Sme však toho názoru, že aj v prípade takýchto vyjadrení je z hľadiska účelu ustanovenia § 16 ods. 3 písm. b) zákona č. 308/2000 Z. z. a slobodného utvárania názorov vždy možné ich uvedenie do kontextu. V prípade sporných vyjadrení je ich charakter dôležitou, avšak nie jedinou časťou posudzovania prezentovaného obsahu.

Ako už bolo uvedené vyššie, Rada je podľa § 4 ods. 2 zákona č. 308/2000 Z. z. povinná dbať o uchovávanie plurality informácií v spravodajských programoch a zároveň je orgánom splnomocneným na dohľad nad dodržiavaním právnych predpisov upravujúcich vysielanie. Je teda zrejme, že úlohou Rady je sledovať obsah vysielania a v prípade zistenia protiprávneho konania na strane vysielateľa vydať o tejto skutočnosti rozhodnutie. V rozhodnutí o porušení § 16 ods. 3 písm. b) zákona č. 308/2000 Z. z. Rada na základe skutkového stavu skonštatuje, akým spôsobom mohol vysielateľ zabezpečiť plnenie predmetnej povinnosti, t. j. poskytne vysielateľovi určitý návod ako postupovať, čo však neznamená, že Radou uvedený spôsob je jediný a sledovaný výsledok nie je možné dosiahnuť aj inak. Úlohou a ani snahou Rady v žiadnom prípade nie je určovať vysielateľovi spôsob, resp. techniku, akou má zabezpečiť vo svojom vysielaní plnenie zákonných povinností.

Zákon formálne nepredpisuje spôsob, akým má vysielateľ zabezpečiť objektivitu a nestrannosť spravodajských a politicko-publicistických programov, spôsob, akým vysielateľ dosiahne želaný zákonný stav je súčasťou jeho práva vysielateľ slobodne a nezávisle. I napriek zákonnej povinnosti v zmysle § 16 ods. 3 písm. b) spadajú obsah programov, výber hostí, ako aj ich redakčná úprava a spracovanie plne do kompetencie vysielateľa a vedenia redakčného tímu v zmysle § 15 ods. 1 zákona č. 308/2000 Z. z.

Hoci je vysielateľ povinný v procese uplatňovania svojej slobody prejavu poskytnúť divákovi, ako pasívnym recipientom, možnosť prijímať objektívne informácie podané nestranným spôsobom, spomedzi ktorých si môžu vybrať a utvoriť si tak na danú tému vlastný úsudok, je potrebné taktiež posúdiť, či vysielateľom zvolený spôsob prezentovania informácií mohol zasiahnuť do práv iných.

Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „Dohovor“) v čl. 10. ako aj Ústava Slovenskej republiky zakotvuje pre každého právo na slobodu prejavu. Rovnako však Dohovor ako aj Ústava SR ustanovujú možnosť obmedzenia slobody prejavu a práva na vyhľadávanie a šírenie informácií. Sloboda prejavu je garantovaná len do tej miery, pokiaľ nezasahuje do práv a slobôd a právom chránených záujmov iných. V takých prípadoch už je nutné hovoriť o jej obmedzení a výnimkách, kedy môže byť vzhľadom na okolnosti potrebné zasiahnuť do slobody prejavu. Sloboda prejavu teda nemá absolútny charakter.

Z citovaných noriem vyplýva, že slobodu prejavu je možné obmedziť na základe kumulatívneho splnenia troch podmienok. Obmedzenie musí

- vyplývať zo zákona,
- byť nevyhnutné v demokratickej spoločnosti,
- sledovať legitímny cieľ.

Adjektívum „nevyhnutný“ v zmysle čl. 10 ods. 2 Dohovoru zahŕňa naliehavú sociálnu potrebu, pričom vnútroštátne orgány zmluvných štátov Dohovoru majú určitý rozsah voľnej úvahy na posúdenie jej existencie, a to samozrejme s európskou kontrolou (Rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva, ďalej „ESLP“ vo veci Lingens v. Rakúsko, 8. júl 1986, séria A, č. 103, str. 25, ods. 39). Nevyhnutnosť zároveň znamená nemožnosť dosiahnuť cieľ obmedzenia iným spôsobom. Cieľ obmedzenia predstavuje napr. ochrana práv a slobôd iných, ochrana zdravia, súkromného života a pod. Z toho vyplýva, že pojem „nevyhnutnosť“ v demokratickej spoločnosti sa musí vždy posudzovať *ad hoc* spolu s legitímnym cieľom.

Ústava zakotvuje legitímny cieľ obmedzenia slobody prejavu taxatívne, ako ochranu práv a slobôd iných, bezpečnosť štátu, verejného poriadku a ochranu verejného zdravia, mravnosti. Z uvedeného vyplýva, že obmedzenie slobody prejavu je možné z dôvodu ochrany verejného záujmu, ako aj ochrany individuálnych záujmov. Prípadná sankcia, bude účastníkovi konania uložená na základe zákona, konkrétne § 16 ods. 3 písm. b) zákona č. 308/2000 Z. z. Účelom tohto ustanovenia je práve ochrana práv a slobôd iných. Podmienka legality a legitimacy je teda nepochybne naplnená.

Proporcionalitu obmedzenia slobody prejavu je možné vnímať v dvoch rovinách. Prvou je obmedzenie slobody prejavu zakotvením určitých konkrétnych povinností všeobecne záväzným právnym predpisom, v tomto prípade zakotvením ustanovenia § 16 ods. 3 písm. b) zákona č. 308/2000 Z. z. Keďže zákonodarca využil ústavné splnomocnenie (čl. 26 ods. 4 Ústavy SR) na zakotvenie tohto obmedzenia formou zákona, je potrebné považovať tento princíp za zachovaný. Rade neprináleží zachovanie proporcionality v tejto rovine skúmať.

Druhou, je rovina obmedzenia slobody prejavu uplatnením konkrétnych zákonných ustanovení v konkrétnom prípade. Túto rovinu skúma Rada prostredníctvom zákonom dovolenej správnej úvahy, ktorá analyzuje intenzitu porušenia zásad objektivity a nestrannosti na jednej strane a intenzitu prípadného obmedzenia slobody prejavu účastníka konania na strane druhej.

Ustanovenie § 16 ods. 3 písm. b) zákona č. 308/2000 Z. z. jednoznačne ukladá vysielateľom povinnosť zabezpečiť, aby spravodajské a politicko-publicistické programy boli objektívne a nestranné, a aby názory a hodnotiace komentáre boli oddelené od informácií spravodajského charakteru.

Otázkou legitímneho cieľa, ktorého ochranu Rada zabezpečuje sankcionovaním vysielateľov za porušenie povinnosti ustanovenej v § 16 ods. 3 písm. b) zákona č. 308/2000 Z. z., sa zaoberal Ústavný súd SR vo svojom náleze sp. zn. II ÚS 307/2014-45 (ďalej len „sp. zn. II ÚS 307/2014-45“). V zmysle rozhodovacej praxe Rady je účelom ustanovenia § 16 ods. 3 písm. b) zákona č. 308/2000 Z. z. právo verejnosti na informácie, ktoré sú objektívne a nestranné. Ustanovenie § 16 ods. 3 písm. b) bolo do zákona č. 308/2000 Z. z. vložené v rámci implementácie Európskeho dohovoru o cezhraničnej televízii, ktorý bol podpísaný členskými štátmi Rady Európy a ďalšími zmluvnými štátmi Európskeho kultúrneho dohovoru. Požiadavka, aby názory odvysielané v spravodajských programoch boli objektívne a nestranné, vyplýva konkrétne z článku 7 ods. 3 predmetného Dohovoru, cit.: *„Prevádzkovateľ vysielania je povinný zabezpečiť, aby spravodajské relácie objektívne uvádzali fakty a udalosti a podporovali slobodné utváranie názorov.“*

Predmetom správneho konania však nie je spravodajský program, ale politicko-publicistický program. Napriek tomu, že požiadavka v zmysle zákona č. 308/2000 Z. z. sa vzťahuje rovnako na obidva typy programov je nesporné, že obsah a spôsob prezentovania informácií v nich, ako i očakávania verejnosti o charaktere odznených informácií sa pri jednotlivých typoch programov líšia. V dôsledku uvedeného je potrebné posudzovať mieru nutnosti naplnenia kritérií pojmov objektivita a nestrannosť pre každý prípad osobitne s ohľadom na všetky jeho špecifiká. Požiadavku objektivity a nestrannosti v zmysle doteraz Radou aplikovanej praxe je možné používať len na prípady, kedy sú napr. programom podávané pre verejnosť mimoriadne dôležité informácie, alebo keď pri ich odvysielaní príde k zrejmemu porušeniu zásad objektivity a nestrannosti (napr. uvedenie zrejmej nepresnosti v spravodajstve). Politicko-publicistické programy zahŕňajú rôznorodé formáty, ktorých obsah, forma, spôsob prezentovania informácií, rétorika, ako i charakter sa líšia, čo nesporne znamená i väčší priestor pre vysielateľa na uplatnenie slobody prejavu pri tvorbe takýchto programov.

Ústavný súd SR v náleze, sp. zn. II. ÚS/307/2014-45 konštatoval, že otázku, či nesplnenie požiadavky uloženej § 16 ods. 3 písm. b) zákona č. 308/2000 Z. z. sa dostáva do kolízie s verejným záujmom v zmysle čl. 26 ods. 4 Ústavy SR a čl. 10 ods. 2 Dohovoru, je potrebné skúmať vždy jednotlivo, vzhľadom na konkrétnosti daného prípadu a charakter nedodržania požiadavky na objektívne a nestranné informovanie. I napriek zákonnej povinnosti v zmysle § 16 ods. 3 písm. b) zákona č.

308/2000 Z. z. spadajú obsah programov, ako aj ich redakčná úprava a spracovanie, plne do kompetencie vysielateľa a vedenia redakčného tímu v zmysle § 15 ods. 1 zákona č. 308/2000 Z. z.

I napriek tomu, že možno nález Ústavného súdu SR sp. zn. II ÚS 307/2014-45 považovať vo vzťahu k aplikácii ustanovenia § 16 ods. 3 písm. b) zákona č. 308/2000 Z. z. za pomerne limitujúci tak, ako Kancelária Rady už opakovane v minulosti poukazovala, je v prípade posudzovania objektivity a nestrannosti spravodajských programov možné pristúpiť k obmedzeniu slobody prejavu vysielateľa len v nevyhnutných prípadoch.

S poukazom na vykonanú analýzu bola podľa názoru Kancelárie Rady intenzita porušenia povinnosti zabezpečiť objektivitu a nestrannosť vzhľadom na poskytované informácie k pôsobeniu USA, resp. NATO v konflikte na Ukrajine, resp. v zahraničnej politike, ako i k pôsobeniu Ruska, v čase tesne pred vypuknutím konfliktu v tejto oblasti, natoľko vysoká, že prevážila nad slobodou prejavu vysielateľa, keďže účastník konania prezentoval recipientom, ako prijímateľom informácií v dôsledku spôsobu ich spracovania k problematike témy široko diskutovanej, rezonujúcej v spoločnosti a majúcej celosvetový význam, celkovo jednostranné vyjadrenia v prospech jednej a zároveň v neprospech podporovateľov druhej strany bezprostredne začatého a aktuálne prebiehajúceho konfliktu. Informácie o vojenskom konflikte v čase prítomného rozkolu v spoločnosti v súvislosti s bezpečnosťou Slovenskej republiky, sú zvlášť citlivo vnímané.

Podľa nášho názoru tak došlo ku kolízii s kvalifikovaným verejným záujmom a sankcionovanie účastníka konania v podobe zásahu do jeho slobody prejavu je za týchto okolností proporcionálne.

Domnievame sa, že v predmetnom prípade došlo k porušeniu povinnosti ustanovenej § 16 ods. 3 písm. b) zákona č. 308/2000 Z. z. Kancelária Rady je toho názoru, že program odvysielaný v predmetnej podobe sa dostal do kolízie s verejným záujmom a svojou intenzitou ohrozil právo verejnosti na informácie a v podmienkach demokratického pluralitného štátu je odôvodnené zasiahnuť do práva na slobodu prejavu účastníka konania.

* * *

U právnických osôb sa zodpovednosť za správne delikty zakladá zásadne bez ohľadu na zavinenie (objektívna zodpovednosť za správny delikt). Táto zásada platí aj v prípade zákona č. 308/2000 Z. z., ako aj v prípade správneho poriadku, ktoré nevyžadujú pri preukázaní, či došlo k správne mu deliktu, dokazovať zavinenie alebo dokonca úmyselné konanie. Podstatné je iba to, či k porušeniu zákona objektívne došlo alebo nie. Tomu, že sa v tomto prípade nielenže nedokazuje zavinenie, ale ani sa nerozlišuje medzi zavinením úmyselným alebo nedbanlivostným, svedčí aj skutočnosť, že ani jeden z cit. zákonov neobsahuje tzv. liberačné dôvody, ktoré by umožnili zbaviť sa zodpovednosti za správny delikt. Okolnosti, za ktorých došlo k porušeniu zákona, môžu byť zohľadnené pri ukladaní druhu sankcie, ale nie sú dôvodom na zastavenie správneho konania.

* * *

Záver

Vzhľadom na všetky uvedené argumenty navrhujeme Rade, aby prijala uznesenie v zmysle vyššie uvedeného návrhu.